

Sygn. akt III CSK 448/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z powództwa A. S. i innych,

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej "N." z siedzibą w K.
o stwierdzenie nieważności uchwały,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 8 października 2015 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 30 maja 2014 r.,

1) odrzuca skargę kasacyjną;

**2) zasądza od strony pozwanej na rzecz powodów: A.S., M. D.,
L. B., J. P., J. K., Z. Ż., R. P. i P. Ł. kwoty po 120 zł (sto
dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 8 lutego 2013 r. dziewięcioro powodów wniosło o stwierdzenie nieważności uchwały nr 1/08 z dnia 4 stycznia 2013 r. Zarządu pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej „N.” w K., określającej przedmiot ustanowienia i przeniesienia odrębnej własności lokali położonych w budynku przy ul. T. [...] w K. Zarzucili, że w uchwale zaliczono do powierzchni działki, na której usytuowany jest budynek mieszkalny, jedynie działkę nr 62/34, powstałą po podziale działki nr 62/18, natomiast bezpodstawnie nie zaliczono działki nr 62/35, o wartości 40 000 zł, także powstałej po podziale działki nr 62/18, w wyniku czego doszło do obniżenia wartości nieruchomości wspólnej o kwotę 40 000 zł i w konsekwencji do odpowiedniego obniżenia wartości lokali mieszkalnych powodów i ich udziału we współwłasności nieruchomości. Zarzucili także bezpodstawne ujawnienie w opisie przedmiotu odrębnej własności lokali należących do powodów obciążenia poszczególnych powodów kwotami odpowiednio: 821,88 zł, 872,64 zł, 656,92 zł, 698,89 zł, 440,22 zł, 282,60 zł, 584,69 zł, 679,37 zł i 558,33 zł, składającymi się na kwotę stanowiącą koszt nabycia przez pozwaną Spółdzielnię przedmiotowej nieruchomości w postępowaniu upadłościowym, którym to wydatkiem pozwana obciążyła powodów.

Wyrokiem z dnia 8 listopada 2013 r. Sąd Okręgowy w K. uwzględnił powództwo, a wyrokiem z dnia 30 maja 2014 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację strony pozwanej. Od wyroku tego strona pozwana wniosła skargę kasacyjną, w której stwierdziła, że zaskarża wyrok w całości i jako wartość przedmiotu zaskarżenia wskazała kwotę 70 000 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych.

Rozpoznawana sprawa jest sprawą o ustalenie nieważności uchwały zarządu spółdzielni, której charakter: majątkowy lub niemajątkowy zależy od tego, czy przedmiotem zaskarżonej uchwały były prawa majątkowe czy prawa niemajątkowe. Jak bowiem wynika z uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2011 r. III CZP 126/10, stanowiącej zasadę prawną (OSNC 2011/11/117), sprawa o uchylenie, stwierdzenie nieważności lub ustalenie

nieistnienia uchwały organów spółdzielni jest sprawą o prawa majątkowe i art. 398² §1 k.p.c. ma do niej zastosowanie, jeżeli przedmiotem zaskarżonej uchwały są prawa lub obowiązki o charakterze majątkowym.

Nie ulega wątpliwości, że zaskarżona uchwała zarządu pozwanej Spółdzielni mieszkaniowej wydana na podstawie art. 42 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (jedn. tekst: Dz.U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1116, ze zm.) dotyczy praw majątkowych powodów, bowiem określa przedmiot przysługującej im ekspektatywy odrębnej własności należących do nich lokali mieszkalnych, ich powierzchnię i udział we współwłasności nieruchomości wspólnej, a więc i wartość, jak również zobowiązania pieniężne powodów związane z tą ekspektatywą (porównaj postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2015 r. I CZ 46/15, niepubl.). Dopuszczalność skargi kasacyjnej w sprawie zależy zatem, zgodnie z art. 398² § 1 zd. 1 k.p.c., od wartości przedmiotu zaskarżenia.

Wprawdzie strona pozwana wskazała w skardze kasacyjnej, jako wartość przedmiotu zaskarżenia, kwotę 70 000 zł, jednak Sąd Najwyższy nie jest tym związany i obowiązany jest sam ustalić rzeczywistą wartość przedmiotu zaskarżenia, z pominięciem zasad określonych w art. 25 i art. 26 k.p.c., natomiast z uwzględnieniem charakteru sprawy ze względu na zgłoszone w niej roszczenia oraz wynikającego stąd rzeczywistego przedmiotu sporu i przedmiotu zaskarżenia oraz jego wartości (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2002 r. III CZ 98/02, OSNC 2004/1/11 i z dnia 19 lutego 2014 r. V CSK 275/13, niepubl.).

Biorąc zatem pod uwagę powyższe okoliczności należy stwierdzić, że w rozpoznawanej sprawie każdy z powodów dochodzi własnego, odrębnego roszczenia o stwierdzenie nieważności tej samej, wskazanej w pozwie uchwały zarządu pozwanej Spółdzielni, w części dotyczącej określenia przedmiotu i ustanowienia odrębnej własności należącego do niego lokalu mieszkalnego. Każdy z powodów mógłby wystąpić samodzielnie z takim roszczeniem w odrębnej sprawie. Ponieważ jednak wystąpili ze swoimi odrębnymi roszczeniami wspólnie w jednej sprawie, łączy ich w niej współuczestnictwo formalne, o którym mowa w art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c.), gdyż dochodzą roszczeń jednego rodzaju, opartych na jednakowej podstawie faktycznej i prawnej, a między nimi nie zachodzi żaden

stosunek prawny. W istocie więc doszło do technicznego połączenia przez powodów w jednej sprawie samodzielnych roszczeń, które mogły być przedmiotem odrębnych spraw (porównaj między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2014 r. V CZ 10/14, niepubl.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest stanowisko, że przy współuczestnictwie formalnym wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną określa się odrębnie w stosunku do każdego ze współuczestników. O wartości przedmiotu zaskarżenia nie decyduje suma poszczególnych przedmiotów zaskarżenia, lecz wartość każdego z nich z osobna. Przyjęcie odmiennego poglądu prowadziłoby bowiem do nieuzasadnionego zróżnicowania sytuacji stron w zakresie możliwości wniesienia skargi kasacyjnej w zależności od tego, czy wytoczono powództwa samodzielne, czy też połączono je technicznie z innymi osobami lub też połączenia takiego dokonał sąd kierując się względami ekonomii procesowej (porównaj między innymi postanowienia z dnia 24 października 2001 r. III CZ 53/01, z dnia 30 maja 2006 r. I CSK 142/06 i z dnia 20 października 2010 r. III CZ 42/10, niepubl.). Takie samo stanowisko zajmuje Sąd Najwyższy także w odniesieniu do współuczestnictwa materialnego, nie będącego współuczestnictwem koniecznym ani jednolitym (porównaj między innymi postanowienia z dnia 7 marca 2000 r. I CZ 48/00, z dnia 8 lutego 2001 r. IV CKN 1934/00, z dnia 9 listopada 2011 r., V CSK 54/11 i z dnia 22 stycznia 2015 r., I CZ 117/14, niepubl.).

W rozpoznawanej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia określona osobno dla roszczenia każdego z powodów (podobnie zresztą jak i wartość zsumowana) jest niższa niż wskazana w art. 398² § 1 k.p.c. kwota 50 000 zł warunkująca dopuszczalność skargi kasacyjnej w sprawach o prawa majątkowe. Skarga kasacyjna jest więc niedopuszczalna, co skutkowało jej odrzuceniem przez Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 w zw. z § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1, art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c.